

Mag. Mateja Škufca
Langus,
OŠ Trebnje

Moj nakit – razvijanje kompetence podjetnosti (EntreComp) v osnovni šoli

My Jewellery – Developing Entrepreneurial Competence (EntreComp) in Primary School

IZVLEČEK: Osnovna šola Trebnje je bila vključena v projekt POGUM kot razvojna šola. Naloga vseh razvojnih šol je bila spodbuditi način razmišljanja in razumevanja podjetnosti pri osnovnošolcih kot možnost razvijanja ustvarjalnosti, inovativnosti in proaktivnosti posameznika in skupine. Tako smo z učenci 5. razreda izvedli dejavnosti, ki so izhajale iz ciljev učnih načrtov, in hkrati razvijali podjetnostne kompetence (EntreComp). V članku je predstavljen pristop k delu pri pouku družba. Pouk je bil načrtovan tako, da so dejavnosti izhajale iz zamisli učencev, razvijali so ustvarjalnost in predstavljali svojo vizijo na temo oblikovanja lastnega nakita in ustvarjanje vizije prihodnosti.

Ključne besede: POGUM, podjetnostne kompetence, podjetno razmišljanje, ustvarjalnost, etično in trajnostno razmišljanje

Abstract: The Trebnje Primary School was involved in the POGUM project as a development school. The task of all the development schools was to promote a way of thinking and understanding entrepreneurship in primary school pupils as a capacity to develop creativity, innovation, and proactivity of the individual and the group. Thus, we carried out activities with Year 5 pupils, drawing on the curriculum objectives while developing entrepreneurial competences. This paper presents an approach to teaching Social Studies where lessons were based on the students' ideas, encouraging their creativity, developing jewellery design concepts, and creating a vision of the future.

Keywords: POGUM, entrepreneurial competences, entrepreneurial mindset, creativity, ethical and sustainable thinking

Uvod

Podjetnost kot kompetenca je prisotna na vseh življenjskih področjih. Odraža se v skrbi za lastni osebni razvoj, podjetni državljani pa aktivno prispevajo tudi k družbenemu razvoju, vstopijo na trg dela kot zaposlena ali samozaposlena oseba in zaženejo ali širijo podjetja, ki so lahko kulturne, socialne ali komercialne narave (Polšak, 2019).

Osnovna šola Trebnje je kot razvojna osnovna šola s šolskim letom 2017/2018 vstopila v projekt **Krepitev kompetence podjetnosti in spodbujanje prožnega prehajanja med izobraževanjem in okoljem v osnovnih šolah – POGUM**.

V projektu smo skušali zasledovati različne cilje. Razvijali, preizkušali, spremljali, ovrednotili in izvajali smo celovit model podjetnosti v osnovni šoli ter tako omogočali prožno prehajanje med izobraževanjem in okoljem. Mladim smo omogočali način razmišljanja, da bodo delovali proaktivno, da bodo prenašali znanje izven šolskega okolja, kar naj bi prispevalo k uspešnemu učenju karijerne orientacije. Učence in strokovne delavce smo opolnomočili s kompetenco podjetnosti (Spletna stran OŠ Trebnje, b.d.).

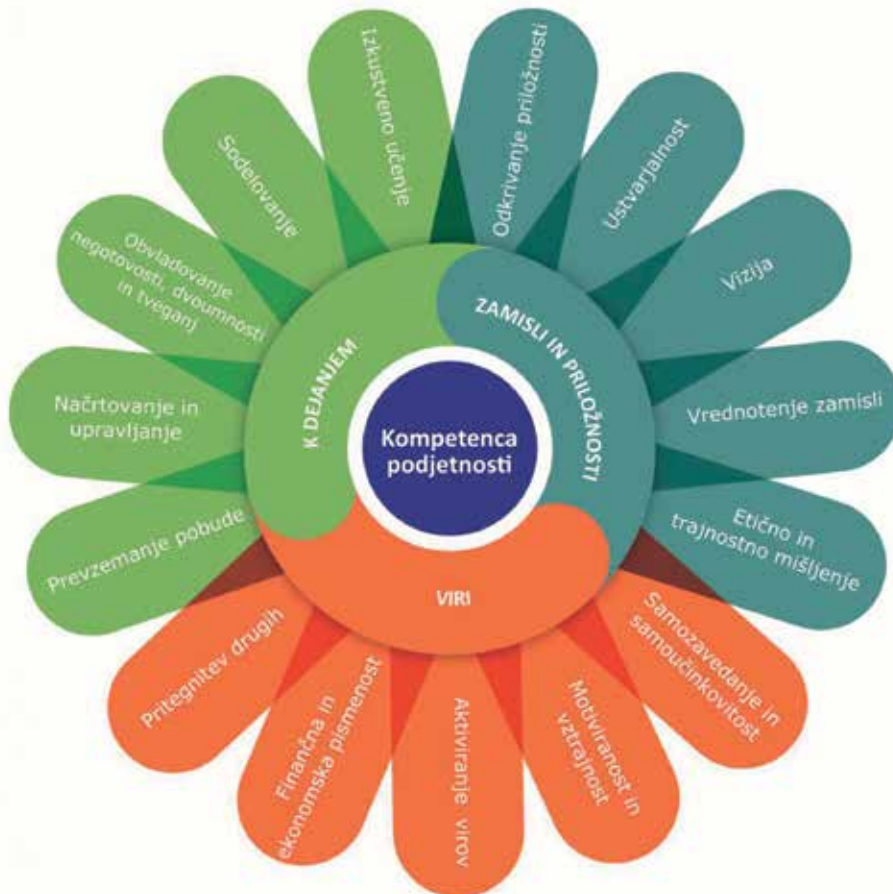
Cilje smo dosegali s pomočjo oblikovanega konceptualnega modela kompetence podjetnosti, ki ga sestavljajo tri področja (ZAMISLI in PRILOŽNOSTI, VIRI, K DEJANJEM). Vsako področje ima pet kompetenc (Polšak, 2019, str. 8, 9).

Naša šola je izbrala področje **Šole kot središče skupnosti**, v ospredje pa postavila tri smernice razvojnega delovanja:

1. Sodelovanje šole v lokalni skupnosti pri prepoznavanju in reševanju potreb so/bivanja in skupnega delovanja.
2. Spodbujanje zavedanja, da se skupnost spreminja v multikulturno družbo. Ozaveščanje o tem, razvijanje strpnosti ter oblikovanje možnosti za izražanje lastnega mnenja, sprejemanje drugačnih mnenj in sposobnost presoje.
3. Razvijanje elementov skrbi zase in za druge.

Načrtovanje dejavnosti za razvijanje kompetenc podjetnosti

Druga smernica nas je vodila, da smo v aktivu 5. razreda načrtovali dejavnost, s katero bi razvijali izbrane kompetence podjetnosti in strmeli k uresničevanju zgoraj napisanega. Učni načrt za družbo narekuje spoznavanje preteklosti. Zadali smo si cilje iz obveznega programa, načrtovali kompetence in dejavnosti ter pričakovane kazalnike oziroma dokaze.

Slika 1: Področja in kompetence modela EntreComp (vir: <https://www.zrss.si/projekti/projekt-pogum/>).

Zapisali smo:

Operacionalizirani cilji za razvoj podjetnostnih kompetenc	Kompetence in dejavnosti	Kazalniki/dokazi (Kako bomo vedeli, da so razvili podjetnostno kompetenco?)
Dolenjski muzej	Zamisli in priložnosti:	Izdela in predstavi primerjavo določene teme.
Ogledajo si arheološko zbirko	<ul style="list-style-type: none"> • <i>odkrivanje priložnosti (začetna raven)</i> 	
Primerjajo življenje ljudi nekoč in danes	Učenci primerjajo življenje ljudi nekoč in danes. Pripravijo predstavitev novih spoznanj v razredu po ogledu muzeja.	Izdela načrt, kako priti do znanja izdelovalca trajnostnega nakita.
Izdelajo nakit iz ekoloških materialov	<ul style="list-style-type: none"> • <i>ustvarjalnost</i> • <i>vizija (raven odgovornosti)</i> 	Razmišlja in načrtuje trajnostne rešitve.
	Učenci oblikujejo nakit iz različnih odpadnih in ekomaterialov, ki jih prinesejo od doma.	
	Učenci pripovedujejo o izbiri nakita v prihodnosti (lesen – trajnostno naravnan)	

Cilj je bil prehajanje iz začetne ravni razvijanja kompetenc na raven samostojnosti in raven odgovornosti.

V nadaljevanju bo podrobneje predstavljeno razvijanje kompetence ustvarjalnosti in vizije, saj so ju učenci 5. razreda v Podružnični šoli Dobrnič najbolj sprejeli in razvijali, in sicer do ravni odgovornosti.

Že pred obiskom Dolenjskega muzeja sem učencem napovedala, da si bodo ogledali tudi prazgodovinski nakit iz različnih materialov, ki so ga izdelovali naši predniki.

Usmerila sem jih v razmišljanje:

- katere materiale so uporabljali, zakaj ravno te, katere pripomočke so uporabljali za izdelavo in zakaj so nakit sploh izdelovali,
- kako bi lahko nakit iz naravnih materialov, ki bi bil zasnovan trajnostno, ustvarjali tudi sami,
- katere odpadne materiale bi lahko uporabili za izdelavo nakita.

Vitrine z nakitom so jim bile izredno zanimive, porajale so se jim raznovrstne ideje, kako bodo ustvarjali po prihodu v šolo. Ustvarjalnih idej jim ni manjkalo.

Po prihodu v šolo smo delo nadaljevali. Odločili so se, v kakšni obliki bodo delo nadaljevali. Večina učencev se je odločila, da bo delala v paru ali v manjši skupini, posamezniki so se odločili, da bodo delali samostojno.

Njihova naloga je bila:

- načrtovati in zapisati, kaj bodo ustvarili (če je delo skupinsko ali v paru, morajo biti vse naloge natančno opredeljene in odgovorno razdeljene),
- pripraviti material in orodje za izdelavo nakita,
- narisati skico, kakšen bo končni izdelek,
- načrtovati, kje in kako bodo nakit predstavili javnosti,

- razmisliti, kje bi lahko dobili finančna sredstva za razvoj nakita in
- kje in kako bodo nakit prodajali.

Za načrtovanje, dogovarjanje, usklajevanje in prevzemanje pobud so potrebovali res veliko časa. Nujna je bila pozitivno naravnana komunikacija, s katero učenci res niso imeli težav. Med delom so se dopolnjevali in sprejemali tudi dejavnosti, ki niso bile ravno po njihovih željah. Ugotovili so, da skupinsko načrtovanje in delo zahtevata veliko mero potrpežljivosti, usklajevanja in prilagajanja.

Ideje so se jim porajale ves čas, težje so se omejili na prvotni načrt. Učence je izdelava nakita pritegnila in tako prevzela, da so prehitevali natančno načrtovanje. Potrebovali so moje usmerjanje v izbrano zamisel, saj smo bili omejeni s časom, ki smo ga kar precej prekoračili. V prihodnje bomo več časa namenili načrtovanju in dopolnjevanju osnovne ideje, risanju načrta in skic.

V šolo so prinesli različni material (les, žica, plastika, pluta, kamen, volna), ki so ga našli doma. Posamezni kosi so bili popolnoma naravni, neobdelani, nekateri pa so svoj material že nekoliko pripravili (ga obrusili, zmehčali robove, naredili osnovne luknje). Največ so uporabljali odpadno žico, saj je lahka za oblikovanje osnovne oblike nakita.

Uporabljali so pripomočke in orodja iz šolske tehniške omare, nekaj specifičnih orodij pa so prinesli od doma in spretno delali z njimi.

Izdelke so predstavili na sejmu Pogum, ki je potekal v avli matične osnovne šole.

Porodile so se jim ideje, kako z izdelki pridobiti tudi nekaj finančnih sredstev. Izdelke bi lahko ponudili na novoletnem bazarju, ki vsako leto poteka na šoli. Poleg voščilnic in praznične dekoracije bi ponudili tudi trajnostni nakit.

Že vsa leta tesno sodelujemo s Kulturno turističnim društvom Dobrnič. Skupaj pripravljamo kulturne dogodke ob katerih razstavljamo tudi izdelke učencev naše šole. Tudi tukaj se ponuja priložnost za reklamiranje in trženje trajnostnega nakita.

Te ideje bomo razvijali s prihodnjimi generacijami.

Na fotografijah je predstavljenih nekaj izdelkov, pri katerih se vidi ustvarjalnost in vizija. Učenci so svoje delo podkrepili tudi z zapisi in ustnimi pojasnili.

Slika 2: Glasbena verižica.

Pia je delala sama od začetka do konca. Večino načrta je imela v glavi, delala je hitro, natančno in učinkovito. Po srcu je glasbenica, zato tudi takšni izdelki. Izbrala je

Slika 3: 3000 let.

les, odpadno žico in cvetove. Odločila se je tudi za del umetnega materiala, vendar je že razmišljala, kako bi ga v bodoče nadomestila.

Svoj nakit je poimenovala, načrtovala je, kje bo sedež njenega podjetja in kje bi lahko dobila sponzorska sredstva. Ustno je dodala, da bi svoje izdelke lahko promovirala na lokalnih prireditvah v sodelovanju s Kulturno turističnim društvom Dobrnič.

Ana in Alisa sta zelo natančno načrtovali že od samega začetka. Njuno delo je bilo izredno usklajeno, spoštovali in uresničevali sta ideje in jih počasi uresničevali. Predvidevali sta svoje prodajno ime, oblikovali logotip, razmišljali o sponzorjih v domačem in širšem okolju in o predstavitvi izdelka na lokalnih prireditvah.

Uporabili sta odpadne materiale in materiale, ki podpirajo trajnostno naravnost. Razvijali sta kompetence: zamisli in priložnosti, ustvarjalnosti in vizije. Pri slednji sta prišli tudi na raven odgovornosti, saj sta razmišljali in delovali trajnostno.

Sklep

Projekt, POGUM – Podjetnost Gradnik za Upanja Mladih, ki krepi kompetence podjetnosti in spodbuja prožnejši prehod med izobraževanjem in okoljem v osnovnih šolah, ponuja dejavnosti, ki jih mladi potrebujejo. Šola že dolgo ni več kraj, kjer učenci pridobivajo zgolj informacije, te so dandanes učencem na voljo vsepovsod. V šoli pa smo dolžni učence voditi, da odkrijejo in krepijo svoje potenciale in jih tudi razvijajo. Zagotovo je eden izmed njih tudi kompetenca podjetnosti, s katero bodo lahko ustvarjali in načrtovali svojo prihodnost.

Viri in literatura

Polšak, A. ur. (2019). *EntreComp: Okvir podjetnostne kompetence* [Elektronski vir]. Zavod RS za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/entrecomp.pdf>

Polšak, A. ur. (2022). *Priročnik za razvijanje podjetnosti EntreComp* [Elektronski vir]. Zavod RS za šolstvo. www.zrss.si/pdf/Prirocnik_za_razvijanje_podjetnosti_EntreComp.pdf

Program osnovna šola (2011). *Učni načrt. Družba*. [Elektronski vir]. Ministrstvo RS za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-naclrti/obvezni/UN_druzba_OS.pdf

Spletna stran OŠ Trebnje (b.d.). *Projekti: Pogum*. <https://trebnje.os-trebnje.si/pogum/>